

Magvet? Kiadó könyvklubja - Abban a házban

2013 szeptember 10. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

nincs értékelve

Még

Mérték

Ahol szinte semmi nem úgy zajlik, nem úgy m?ködik, ahogyan megszoktuk, semmi nem a rendes helyén van, ahol minden bizarr, és ahol csak a túlélés fontos, de az se könnyű.

A szerző 1969-ben született Örményország fővárosában, Jerevánban. Iskolái végeztével két filmstúdióban is dolgozott, mint animátor, innen származhat érdeke a képi látvány iránt, melyben ez a könyv is jeleskedik. Az írónak ez az első regénye, mely 2010-ben megkapta a legjobb regénynek járó Orosz Irodalmi Díjat.

Különös munka: középpontjában nem a történet, hanem az a világ áll, amelynek elterében a cselekmény leperg. Ez egy borzasztóan bizarr, különös, idegen világ: a Ház. Egy lerobbant, lepusztult lakótelep kellős közepén áll, hogy hol, az majdnem mindegy is, mert a Ház belseje világa hermetikusan elzárkózik a Kinttől. Abból a tényből, hogy ez a könyv orosz nyelven született, örmény írónak tollából, a legvalószínűbb feltevés, hogy a lakótelep a volt Szovjetunió területén lehetne valahol, de miután erre a regényben semmi nem utal, a helyszín a világ bármely másik pontján is elképzelhető.

A házban egy bentlakásos iskola, afféle internátus működik, amelyben olyan diákok tanulnak, akik valamilyen látható fizikai fogyatékoságuk miatt a normális oktatási rendszerbe, vagy általában a „kinti” társadalomba nem tudnak beilleszkedni, például vakok, tolókcisok, kéz nélküliek. A gyerekek nem egységes korban kerülnek ide: van, aki egészen kis korában érkezik, de szinte bennszülöttek lesznek, hiszen szocializációjuk nagyrészt a Házban zajlik; de vannak olyanok is, akik később, már nagyobb korokban kerülnek a Házba, számukra a Ház speciális belseje világa, hierarchiája, törvénye már nem, vagy legalábbis nem teljes valójában nyilvánul meg. A Ház lakói számára a falakon túl szinte nincsen semmi: ott kezdődik a számukra idegen, félelmetes és fenyegető világ, a Kint, amiről a legtöbben csupán annyit tudnak, hogy egyszer már kitaszította őket magából. 18 éves korukban azonban ezek a koravén iskolások arra kényszerülnek, hogy elhagyják a Házat, az ismert világot és bele vessék magukat az ismeretlenbe: ez a Kibocsátás időszak, amely arról nevezetes, hogy elötte megnövekszik az öngyilkosságok (illetve öngyilkossági kísérletek) száma, ugyanis sokan nem mernek, vagy csak egyszerre nem akarnak szembenézni ezzel a számukra embert próbáló kihívással. Jóllehet az élet a Házon belül sem több, mint torz lelkes sérültek pusztája túlélési vágya, az egyén lecsupaszított tengéde a maguk állította könyörtelen szabályok, a bandaharcok, a kegyetlenkedések, és a tekintélyelvű összecsapások közepette.

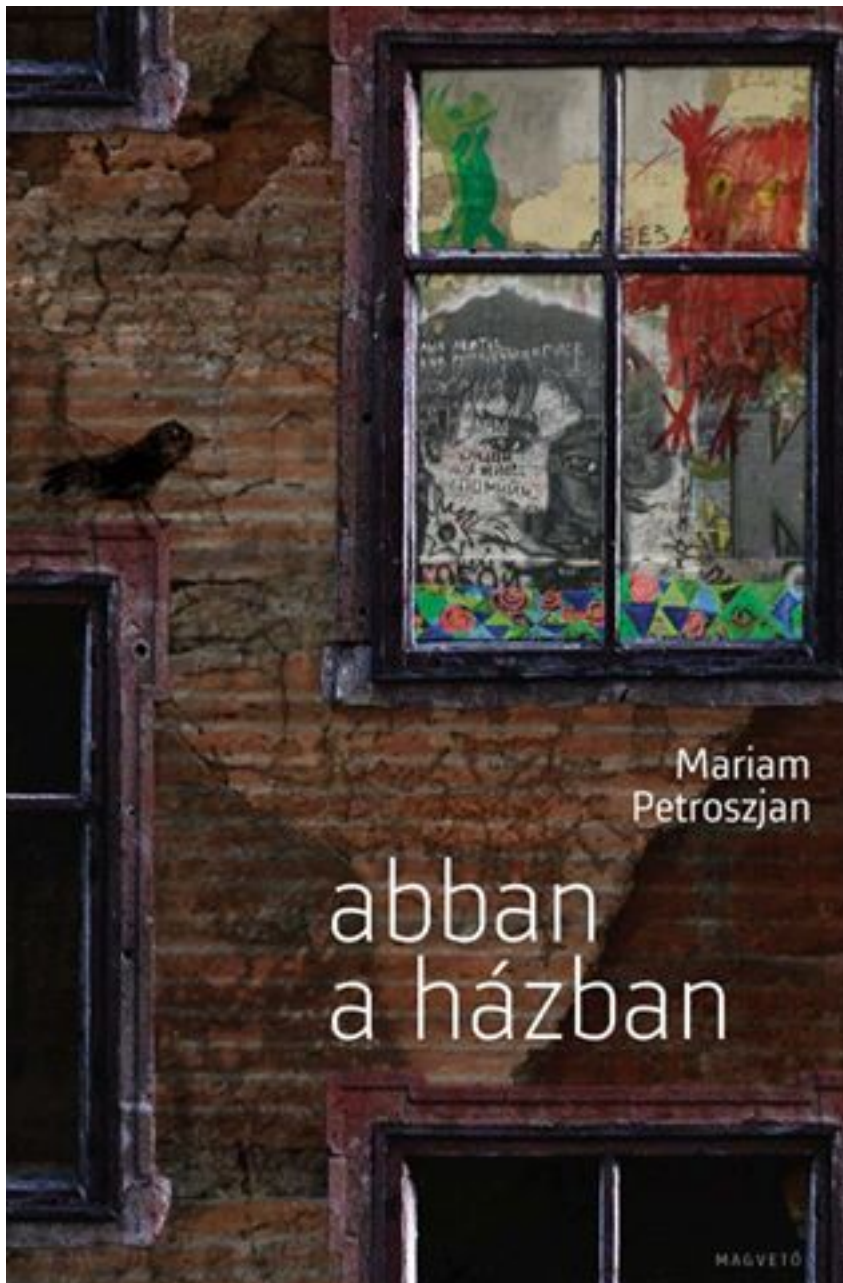
Ahogy haladunk előre a regényben, lassan, de folyamatosan kibontakozik a Ház belseje világa, egyre több minden válik világossá, de azt is egyre jobban látjuk, hogy mennyi mindent nem értünk meg, s tán nem is fogunk megérteni sosem. A Ház lakói folyosókba, szobákba tömörülnek, mint afféle bandákba: mindnek más a viselete, mások a szokásai, a belseje viszonyai, története-történelme, világszemlélete, mindegyik egy külön szubkultúra. A Ház maga, ami ezt a sokszínű társaságot mégis egybetartja az által, hogy megadja a kereteket.

A Ház életét valójában nem a tanárok, nevelők, hanem a lakók krémje, a vezetők, a falkavezérek határozzák meg, de persze nem szabadon, hanem a Törvény által szabott keretek között. A Házban szigorú hierarchia uralkodik, amire jellemző az alábbi mondatrészlet: „...a Szfinx, akinél feljebb csak a Vak van, annál feljebb pedig csak a Ház teteje és a fecskék”. A könyv első felében az egyik falkavezérnek épp a fenti Törvény egy homályos pontja miatt

kell meghalnia, ami pedig az Új Törvény bevezetését vonja maga után. Az Új Törvény legalább annyira homályos, mint a régi volt, azonban fontos hozzávéka, hogy a korábban egymástól elszigetelt fiú és lány szárny között mód nyílik az átjárásra.

A Ház folyosóinak falait, de még mennyezeteit is rejtélyes ábrák és feliratok borítják, külön mesterség az is, hogyan kell olvasni köztük, hiszen mindnek komoly, súlyos jelentése van akár a múltra, akár a jelenre, akár a jövőre nézvést. A Házban senki sem a saját nevéen szerepel, hanem egy rá jellemző néven, amit nem sokkal az után kap egy régebbi lakótól, hogy a Házba érkezett. Tovább árnyalja az amúgy sem tiszta képet, hogy vannak a Háznak olyan lakói is, akik eleve két néven szerepelnek. Idejébe telik a figyelmes olvasónak rájönni például arra, hogy Tabaki és Sakál valójában egy és ugyanaz a személy, sőt olyanok is vannak, akik az idő múltával nevet váltanak...

A cselekmény a Ház életének azon a pontján veszi kezdetét, hogy a Bagós nevű kerekesszékes srácot kirúgják a Fácánok közül, mert piros tornacipőt visel. Ezt a történetet és a folytatását is Bagós meséli el egyes szám első személyben. Közben bekapcsolódik egy másik szál is, amiről kiderül, hogy az első szálnál régebben történik valamikor a múltban. A Ház világában a múlt, az idő sem egyértelmű fogalom, hiszen a Vak mindkét történetben szerepel, ami arra utal, hogy akkor már és ekkor még a Ház lakója volt, viszont olvasás közben úgy érezhetjük, mintha valami régmúlt történetet élnénk most újra. A másik szálnak nincs regényen belüli mesélője, egy érzelemmentes narrátor elmondásában lehetünk részesei a történeteknek. A két száltól már az elejétől fogva azt várnánk, hogy a könyv egy bizonyos pontján majd találkoznak, és lényeges összefüggéseket világítanak meg, de sajnos a két szál nem metszi egymást, legalábbis a regényen belül nem, és sovány vigasz, hogy a végtelenben talán igen. Talán szerves része a regénynek ez a hiátus, vagyis az egész szöveg mintha csak utalni akarni valami olyasmire, ami nincs benne leírva: mintha az írás végső célja az volna, hogy bevigye az olvasót valahova a Ház legbelsőbb bugyraiba és egy sötét folyosón végül magára hagyja nyomorultul, egyedül, ahogy a Ház is nem egy lakóját.

Az els?, nevezzük jelen idej? szálnak csak egy darabig Bagós a mesél?je, bár már akkor is beékel?dik egy-egy szövegzárvány, melyet nem az ? hangján hallunk, kés?bb azonban a *Sakál nyolc napjában* Tabaki lép el? mesél?vé és bár eleinte még Bagós is gyakran felbukkan a történesekben, kés?bb beleolvad a háttérbe. Tabaki mellett pedig egyre többen mesélnek hosszabb-rövidebb részeket, míg végül már mindenki mesél, a hangok egymást is igyekeznek túlharsogni, míg végül az egész a Ház alapzajának is beill? kakofóniában egyesül.

Az írón? érdeme, hogy a félelmet, a feszültséget a legutolsó oldalig fenn tudja tartani azáltal, hogy sosem tudjuk, mi fog történni a következ? oldalon, és ez nem kis teljesítmény egy nyolcszáz oldalas könyv esetében. Azoknak ajánlom ezt a könyvet, akik szeretik a nem mindennapi, bizar könyv remekeket, és nem csak a rövid prózához vonzódnak.

Dege Sándor - olvaslak.hu

A könyv megrendelhet? a következ? címen:

<http://kiadok.lira.hu/kiado/magveto/index.php?action=konyv&id=139413892>

Mariam Petroszjan: Abban a házban

Ajánló